

SOPIMUS KAUKO- JA LÄHIJUNALIIKENTEEN OSTAMISESTA

1. OSAPUOLET

Liikenne- ja viestintäministeriö (jäljempänä LVM)

VR-Yhtymä Oy (jäljempänä VR)

2. SOPIMUKSEN TARKOITUS JA KOHDE

LVM ostaa VR:ltä sopimuskauden 1.1.2016–31.12.2019 aikana harjoitettavan ostoliikenteen tämän sopimuksen mukaisesti kuitenkin siten, että henkilöjunaliikenteen kilpailun hallittu avautuminen mahdollistetaan tässä sopimuksessa jäljempänä sovittavin tavoin. Tämä sopimus kattaa liitteen 1 mukaiset kauko- ja lähiliikenteen ostot.

Osapuolet sopivat tällä sopimuksella keskeisistä liikennöinnin ehdoista ja periaatteista. Tämän sopimuksen perusteella harjoitettava liikenne on määritelty liitteessä 1.

3. OSTOLIIKENNE

LVM:n VR:ltä ostama liikenne on määritelty liitteessä 1. LVM ostaa VR:ltä liitteessä määritellyn kauko- ja lähiliikenteen suorittamalla tässä sopimuksessa sovitun liikennöintikorvauksen. Osapuolet tiedostavat, että liikennöintikorvaus edellyttää eduskunnan myöntämää sopimusvaltuutta ja määrärahaa.

4. MARKKINAEHTOINEN LIIKENNE

Tällä sopimuksella ei ole vaikutusta VR:n harjoittamaan markkinaehtoiseen liikenteeseen. VR vastaa itsenäisesti harjoittamastaan markkinaehtoisesta liikenteestä ja sitä koskevista päätöksistä. VR tekee markkinaehtoiseen liikenteeseen muutoksia keväällä 2016 ja niiden toteutus, vaikutukset ja yhteensovittaminen ostoliikenteeseen on yhteisesti todettu ja huomioitu.

5. LIIKENNÖINNIN ALOITUS

Tämän sopimuksen mukainen liikennöinti alkaa 27.3.2016. VR harjoittaa liikennettä 1.1.2016–26.3.2016 siten kuin liikennöinnistä on sovittu osapuolten välisissä tällä hetkellä voimassa olevissa sopimuksissa: Kaukojunaliikenteen ja Alueellisen junaliikenteen ostosopimus 1.1.2012–31.12.2015 ja Lähijunaliikenteen ostosopimus 1.1.2012–31.12.2015 niihin tehtyine muutoksineen.

6. LIIKENNÖINTIMUUTOKSET

Osapuolet sopivat sopimuskauden aikana tapahtuvista liitteeseen 1 tehtävistä mahdollisista liikennöintimuutoksista yhteisesti kirjallisesti. Osa-

puolet tarkastelevat mahdollisia reittikohtaisia liikennemuutoksia aikataulukausittain ja sopivat sen perusteella mahdollisista muutoksista liitteeseen 1. Yhdessä sovitut liikennemuutokset voidaan toteuttaa aikataulukauden vaihteessa ja osapuolet ilmoittavat toisilleen muutostarpeista kirjallisesti viimeistään 4 kuukautta ennen aikataulukauden vaihdetta.

VR:llä on oikeus tehdä vähäisiä muutoksia junaliikenteen aikatauluihin, mm. yhteensovittaminen VR:n muun liikenteen kanssa ja kesäliikenteen muuttuneen asiakaskäyttäytymisen huomiointi tarjonnassa. VR ilmoittaa tällaisista muutoksista LVM:lle edellä mainitussa määräajassa.

7. LIIKENTEEN SUUNNITTELU, TIEDOTTAMINEN JA LIPUNMYyntI

VR huolehtii ja päättää liikenteen suunnittelemisesta, kalustosta, markkinoinnista, paikanvarauksesta, lipunmyynnistä ja lippujen hinnoittelusta. VR saa pitää liikenteestä perimänsä asiakastulot.

8. LIIKENNÖINTIKORVAUS

Liikennöinnistä suoritettava korvaus 1.1.2016–31.12.2019 väliseltä ajalta on yhteensä 109 709 090,91 euroa (alv 0 %) sopimuksen liitteessä esitetystä matkustajaliikenteestä. Vuosittainen korvaus on näin ollen 27 427 272,73 euroa (alv 0 %). Korvaukseen lisätään kulloinkin voimassaoleva arvonlisävero, eli sopimuskauden aikana liikennöinnistä suoritettava korvaus on nykyisellä verokannalla 120 680 000,00 euroa (alv 10 %) ja vuosittainen korvaus 30 170 000,00 euroa (alv 10 %).

Korvaus maksetaan VR:lle kuukausittain laskutuksen perusteella VR:n ilmoittamalle pankkitilille. Kuukausikohtainen korvaus lasketaan kuukausittaisina tasaerinä.

Viivästyskorko on korkolain mukainen.

Liikennöintikorvausta voidaan muuttaa silloin, kun liikennöintiä muutetaan yhteisesti sovitulla tavalla. Laskettaessa liikennöinnin muutoksen vaikutusta korvaukseen otetaan huomioon muutettavan liikenteen suhteellinen osuus liikennöintikorvauksesta ja muutoksen vaikutus muuhun tämän sopimuksen mukaiseen ostoliikenteeseen.

Liikennöintikorvauksen tulee vastata palvelusopimusasetuksen (EY 1370/2007) vaatimuksia ja siihen sovelletaan ko. asetuksen säännöksiä.

9. LIPPUYHTEISTYÖ

VR:llä on oikeus vapaasti sopia ja järjestää junalippujen yhteiskäyttöisyys HSL:n kanssa. Tämä sopimus ei aiheuta muutoksia VR:n ja HSL:n tämänhetkiseen järjestelyyn lipputuotteiden kelpoisuudesta tai VR:n ja HSL:n välisten lippujen yhteiskäyttöisyyttä koskevien korvausten ja kustannusten jakautumisesta. Tällä sopimuksella ei myöskään ole vaikutusta VR:n ja HSL:n väliseen uuteen lippujen yhteiskäyttöisyyttä koskevaan sopimukseen tai sen sisältöön.

10. RAPORTOINTI

VR raportoi ostoliikenteen matkustajamäärät vuosittain, täsmällisyyden ja vuorojen ajamatta jättämisen kuukausittain.

11. AUDITOINTI

LVM:llä on oikeus halutessaan tarkastaa ostoliikenteestä saadut tulot ja niiden kustannuksia koskevat laskelmat kummankin osapuolen hyväksymän KHT-tilintarkastajan toimesta. Tilintarkastaja suorittaa tarkastuksen luottamuksellisesti tehtävänänsä varmistua siitä, että liikennöintikorvaus vastaa palvelusopimusasetuksen (EY 1370/2007) vaatimuksia. LVM vastaa auditoinnin kustannuksista. Mikäli liikennöintikorvauksen todetaan olevan asetuksen vastainen, vastaa kustannuksista VR.

12. ESTEETTÖMYYS

Ostoliikenteessä on tavoitteena liikuntarajoitteisten matkustamiseen soveltuvan kaluston käyttäminen. Muunlaisella kalustolla liikennöitäessä VR tiedottaa asiakkaille kaluston puutteesta. VR huolehtii siitä, että sen asiakaspalveluhenkilökunta on saanut riittävän koulutuksen erityisryhmien palvelemiseen.

13. KORVAUSVASTUU

Kumpikin osapuoli vastaa sopimuksen täyttämisen omalla toiminnallaan tai laiminlyönnillään toiselle osapuolelle aiheuttamastaan suorasta ja välittömästä vahingosta. Osapuolet eivät missään tilanteessa ole vastuussa välillisestä tai epäsuorasta vahingosta, paitsi jos osapuoli on aiheuttanut vahingon törkeällä tuottamuksella tai tahallisesti.

14. LIIKENNÖINNIN ESTYMINEN

Mikäli VR:n sopimuksen mukainen liikennöinti tai sopimuksen täyttäminen muutoin estyy siitä syystä, että ratakapasiteettia ei myönnetä hakemuksen mukaisesti tai liikennöintiä ei voi harjoittaa Rautatiealan sääntelyelimen tai muun viranomaisen määräyksestä johtuen, sopivat osapuolet yhteisesti tilanteen aiheuttamista liikennöintimuutoksista sekä muutoksen vaikutuksesta liikennöintikorvaukseen. Laskettaessa liikennöinnin muutoksen vaikutusta korvaukseen otetaan huomioon muutettavan liikenteen suhteellinen osuus liikennöintikorvauksesta ja muutoksen vaikutus muuhun tämän sopimuksen mukaiseen ostoliikenteeseen.

Mikäli liikennöinti estyy odottamattomien liikennehäiriöiden vuoksi tai muista syistä yllättäen, on VR:llä oikeus liikenteen tilapäisiin järjestelyihin. VR hoitaa tilapäisjärjestelyt huolehtimalla matkustajien kuljettamisesta olosuhteisiin nähden asianmukaisella tavalla.

Mikäli sopimuksen täyttäminen tulee mahdottomaksi tai vaikeutuu olennaisesti ylivoimaiseksi esteeksi (force majeure) katsottavasta, VR:n vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolelle olevasta syystä (esim. lakko, muu työtaistelutoimenpide, tulipalo, poikkeukselliset luonnonvoimat, sota, lii-

kekannallepano), vapautuu VR sopimusvelvoitteidensa täyttämistä ajaksi, jonka ylivoimainen este kestää.

VR voi käyttää muuta liikenneyritystä alihankkijana silloin, kun junalla liikennöinti on estynyt esimerkiksi onnettomuuden, ratatyön, sääolosuhteiden tai muun niihin rinnastettavan syyn vuoksi.

15. SALASSAPITO

Osapuolet sitoutuvat pitämään luottamuksellisena tämän sopimuksen toteuttamisen yhteydessä toisiltaan saamansa luottamuksellisina pidettävät tiedot sekä olemaan käyttämättä niitä hyväkseen muuten kuin sopimuksen toteuttamisen tarkoituksessa. Tässä yhteydessä huomioidaan se, että LVM:n toimintaan sovelletaan lakia viranomaisten toiminnan julkisuudesta. VR merkitsee toimittamansa asiakirjat siltä osin kuin ne sisältävät ko. lain perusteella salassa pidettäviä tietoja.

16. SOPIMUKSEN PURKAMINEN

Osapuolilla on oikeus välittömästi purkaa sopimus, jos toinen osapuoli olennaisesti rikkoo sopimusta eikä korjaa toimintaansa viivytyksettä saatuaan siitä toiselta osapuolelta kirjallisen huomautuksen.

17. SOPIMUKSEN SIIRTÄMINEN

Osapuolilla ei ole oikeutta siirtää tätä sopimusta kolmannelle osapuolelle ilman toisen osapuolen kirjallista suostumusta. VR:llä on kuitenkin oikeus siirtää tämä sopimus kokonaan tai osittain konserniyhtiölleen.

18. ERIMIELISYYDET

Tästä sopimuksesta syntyvistä erimielisyyksistä osapuolten on jommankumman osapuolen pyynnöstä viipymättä neuvoteltava keskenään ja pyrittävä ratkaisuun. Erimielisyydet, joista osapuolet eivät pääse sopimukseen, ratkaistaan Helsingin käräjäoikeudessa.

19. VOIMASSAOLO JA KILPAILUN AVAUTUMINEN

Tämä sopimus tulee voimaan, kun molemmat osapuolet ovat sen allekirjoittaneet ja VR-Yhtymä Oy:n hallitus on sen hyväksynyt. Tämä sopimus on voimassa määräaikaisena 31.12.2019 asti.

Osapuolet varautuvat ottamaan huomioon mahdollisuuden henkilöjunaliikenteen avautumiseen kilpailulle tämän sopimuksen voimassaolossa. Kummallakin osapuolella on mahdollisuus irtisanoa tämä sopimus kirjallisesti 12 kuukauden irtisanomisaikaa noudattaen päättymään aikaisintaan 31.12.2017. Mikäli LVM irtisanoo sopimuksen, järjestetään liikenne joko markkinaehtoisesti tai kilpailutetaan siten, että VR voi tasapuolisesti ja syrjimättömästi osallistua kilpailutukseen niin halutessaan.

20. SOPIMUSKAPPALEET

Tätä sopimusta on tehty kaksi (2) samansisältöistä kappaletta, yksi kummallekin osapuolelle.

Allekirjoitukset

Helsingissä 1 päivänä helmikuuta 2016

Liikenne- ja viestintäministeriö

Anne Berner
liikenne- ja viestintäministeri

Mikael Nyberg
osastopäällikkö, ylijohdaja

VR-Yhtymä Oy

Mikael Aro
toimitusjohtaja

Maisa Romanainen
divisioonajohtaja, matkustajaliikenne

Liite 1 LVM Ostoliikenne 27.3.2016 alkaen